

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радамі

Газета Верховної Ради України

◆ № 184 ◆ Субота, 21 вересня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

ДО БОЛЮ ЗНАЙОМИЙ ПОЧЕРК ВАНДАЛІЗМУ

Замість ранкового засідання 20 вересня

— Ви, «Голос України», як тут ходите, чіпляєтеся до людей, ви — провокатори! Ви почитайте, що написано: з'їсть жидів і москалів з України, а їй живе незалежна Україна... Ось де наші і їхня сутність, — зриває голос старої жінки, яка декорує маму.

— Ви взагалі, що це на провокації! — запитую.

— Ні, це ви провокатори!

— Це націоналізм! — кричу якийсь смуглий чоловік поруч.

Вандали досягли мети — на референдумі, вноєнем, ці дуети проголосують проти незалежності України. Дай, Боже, щоб тільки ці дуети.

(Закінчення на 4-й стор.).

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

У

ЧОРА Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук має зустріч з міністром фінансів США Ніколасом Брейді. Гостя цікавить передусім позиція керівництва України щодо підписання нового Союзного договору та економічної угоди між його членами. Завершуючи зустріч, Леонід Кравчук наважиться початком майбутньої візиту в США.

П

РО СВОЮ підтримку кандидатури голови Львівської обласної Ради народних депутатів В. Чорновола на пост Президента України офіційно заявили обласні організації Демократичної партії Західного регіону республіки. Вони створили відповідний комітет, завдання якого — координувати дії партійних осередків на місцях.

К

ОНФДЛІТ між мером Москви Г. Поповим та 15 гоподуючими депутатами міськради розв'язало рішення своєї Верховної Ради РРФСР, яким Президента Росії зобов'язано виконати січневі рішення міськради про призначення В. Комісарова начальником УВС міськвиконкому.

Л

ОГІКА події, докази, свідчення уже ясно доводять, що митників перабрили військові, — такий аксіомат зроби́в головний слідчий Генеральної прокуратури Литви А. Асташко в одіюму з інтерв'ю, розповідуючи про трагедію, що сталася 31 липня в Мадинаї.

П

АРЛАМЕНТ Молдови прийняв рішення провадити всенародні вибори президента республіки 8 грудня цього року. Президентом може стати лише громадянин Республіки Молдова від 35 до 60 років. Число кандидатів на цей пост не обмежується.

**Телеграфним
рядом
3 Хмельницького**

факту,
ліцейсь
шало
призна
діжку,

них номеров «Холесу» в архиве».

них номеров «Холесу» в архиве».

ВАНДАЛИЗМУ

з Україн-

коли мі-
ощи, то це
демократ,
уважали над
муніципалі-
ти. Як
таких перед-

погодити
передженістю.
знайдемо
створити
штаб пра-
прокуратури,
визначили. Від-
взяли про-
екти експер-
ти. Адже є
використову-
вати фарба.

взяли в усі
пам'ятником
жидів, щоб
жидівців,
бачив. Сю-
ється опера-
ції вже у
але поки
рано. Кажуть,
молодників
Патрулі ж
2-4 години.

до мешкан-
цям: як
факти, що
світло на
заводу, повідом-
або МВС

ви, що
проголошено
визнаєтьс-
України, при-
області,
А тепер і
будинку
став за-

важати...
— Ми перевірили: фарби,
що застосовувалися в разі ос-
квернення булгаківського бу-
динку, і ті, якими спаплю-
жили надмогильні плити на
алеї Слави, — різні. Але
це ще, звичайно, не показ-
ник. Ми працюємо, і встано-
вимо мету злочинів.

Анатолій Куликов, коман-
дир київського ЗМОНУ:

— Говорити дуже важко.
Хто б це не скоїв — це ван-
далізм найвищого ґатунку і
спрямовано його на одне: роз-
кол народу України. За
якими рисами вам, сподіва-
юсь, зрозуміло. Дуже тяжко.
Я не можу більше говорити.
Не хочу розплакатися...

За кільканадцять хвилин
до пам'ятника Слави прий-
дуть народні депутати Ук-
раїни, яким про акт вандаліз-
му стало відомо з виступу
на початку ранкового засі-
дання колишнього лідера
парламентської більшості
Олександра Мороза. Вік за-
каликав усіх прийняти й виба-
читися перед пам'яттю вої-
нів, загиблих від рук фашис-
тів. На пропозицію Леоні-
да Кравчука було доруче-
но депутатам підготувати
проект Заяви Верховної Ра-
ди України.

Дивно, але одностайності
терміновий похід до пам'я-
тника Слави не викликав. Не
берусь сказати, що саме ви-
ступав: «Не зривайте се-
сії!» Але вигук ти — гань-
ба у стінах парламенту.

Світлана ПИСАРЕНКО,
парламентський оглядач
«Голосу України».

НЕ ВМЕРЛА»

отстояння ке-
ранню призво-
розвиття — во-
роїтне, і полі-

кордоном, спо-
подіям в Со-
запроваджен-
го стану вже
останніх років

метою і ство-
жого називався
який прагнув
правильно
військового пе-
тажор готував
комунікацію
жколя військ-
ється з пов-
ційної блокади

мета приїзду
який тепер
у колишню
ерно? Домови-

тєся про створення автор-
тетної міжнародної комісії,
яка має дослідити архіви
компартії і КДБ, що будуть
невдовзі передані Російськ-
ому архівному управлінню. Бо
мудро сказано: хто контро-
лює минуле, той матиме май-
бутнє. В принципі такої до-
мовленості досягнуто. І саме
незалежні дослідники, нічим
не зв'язані з системою чинної
брежнє і наслідства, що
протягом багатьох років до-
мінувала в нашому суспіль-
стві, можуть дати об'єктивну
оцінку усім діянням цих
двох найголовніших опор то-
талітаризму в нашій країні.

Відповідаючи на запитан-
ня журналістів, В. Буківський
відзначив успіх демократії
в Москві, Санкт-Петербурзі,
в деяких інших вели-
ких містах Росії, позитивно
відгукнувся про ті кадрові

Телеграфним
рядком
з Хмельницького

ЗВЕРНЕННЯ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Відбулася чергова се-
сія Хмельницької облас-
ної Ради народних депу-
татів, яка заслухала заїт
виконанню про роботу
за рік. З-поміж інших
лишень найпомітнішим
стало звернення депута-
тів до всіх громадян
Поділля. У цьому до-
кументі, зокрема, ска-
зано: «Занемаємо вас
у день референдуму за-
явити своє однозначне
«Так» незалежній Ук-
раїні»

ПІДВАЛЬНИЙ КОМУНІЗМ ОБКОМУ

Член номісії обласно-
ному з інвентаризації
партійного майна Ю. Ре-
зніков розповів обласній
молодіжній газеті «Кор-
чагінець» про свої пер-
ші враження. «Дивогля-
дяч стали для нас підва-
ли обкому, які займають
тану ж площу, як і горіш-
ні приміщення. Тане вра-
ження, що ми потрапили
у магазин комуністично-
го майбутнього, а якщо
брати реальніше — на
спецторгівельні скла-
ди. Чого тут тільки не
було! Найбільше нли-
мів та килимових доріж-
ок. Спробували полічи-
ти — нільна разів зби-
валися. Одна з десятих
нуп містила півтора кі-
лометра імпортерних
ніпмювих доріжок. А ще
імпортерні саїтильники,
чеський та німецький
нриштат, нтайські тер-
моси, сервізи різних
фірм, японські ксерон-
си, інша оргтехніка, сан-
технічне обладнання.
Словом, у підвалі пану-
ав справжній комунізм».

Михайло
ВАСИЛАШКО,
власний кореспон-
дент «Голосу Ук-
раїни».

та інші зміни відразу після
провалу спроби державного
перевороту.

— А ось подальший роз-
виток подій мене значно ме-
нше радує, — сказав він. —
Після цих стрімких змін вла-
да забукувала, виявилась
потоплевою в рутині. Вони
звичайно не очікували, що
все так швидко відбудеться,
що управління країною зв-
ляється на їхні плечі. Певною
мірою немає відповідної ква-
ліфікації, досвіду бракує. І
тепер вони затупцювали на
місці, а це дуже небезпечно.
Не треба забувати, що сис-
тема ще не вмерла, цей дра-
кон ще існує. Він просто по-
ражений. Можливо, йому і
переломаний хребет, але він
ще цілком може нам завда-
ти збитків.

Володимир
КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Від редакції. Розмову з
Володимиром Буківським
читайте в одному з найближ-
чих номерів «Голосу Украї-
ни».

Навколомистецькі новини

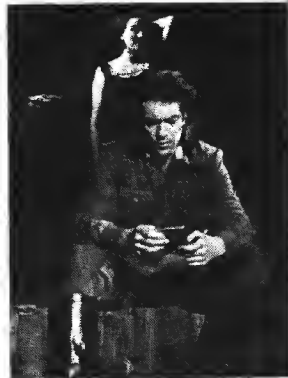
ПОВЕРНЕННЯ ДО ГЛИБИН

Сьогодні відкриває свій
72-й театральний сезон Ки-
ївський державний академі-
чний драматичний театр імені
Івана Франка. Минулий рік
став для колективу поворот-
ним у постановці української
класики. Багато прекрасних
творів побачило світло рам-
пи. Серед них — «архівтір»
(за виставою Івана Франка)
української драматургії —
«Сава Чалий» І. Карпенка-
Карого у постановці М. Мерз-
лікіна, де трагічні сторінки
визво-чої боротьби часто
перетворюються із огоден-
ням, проблема — ди така
ж неоднозначна і непроста,
як і проблема лідерства та
вживання.

«Санаторіюна зона» М.
Хвильового — крнчущий ма-
теріал, який засвідчує, що
методи дії страшною тоталі-
тарної машини можуть бути
визнані й живучі. Театр
потроху став відкривати собі
й інші лінійні лінії, збу-
валися від народу. «Гріх» В.
Винниченка, блискучого пс-
холога і драматурга, наresh-
ті поновив ту обірану еста-
фету вініченківської драма-
тургії, котра була відома
всюмо світу, тільки не нам.

Першою ластівкою на
франківській сцені стали опі-
відання, об'єднані режисер-
ським задумом А. Жолдака
у своєрідний сценічний твір
під назвою «Моме». Може-
мо т і а пожалі, що у
нас зберігали Малу сцену, де
він ішов з успіхом.

Вірною любов'ю користує-
ться і «Енеїда» І. Котлярев-
ського у постановці головно-
го режисера театру С. Дан-

чеика. Саме нею і відкриває-
ється ковий сезон. Сергій Во-
лодимирович збирається пра-
цювати ще над однією пер-
линною української класики
— «Таланом» М. Старицько-
го та прекрасною п'єсою Л.
Старицької — Черняхівської
«Гетьман Дорошенко».

Запрошений режисер Во-
лодимир Бегма розпочав ро-
боту над музично — поетич-
ною драмою «Засватана —
не вінчана» за твором І.
Карпенка-Карого «Ліна
Іскра поле спалить і сама
щезне». Багато мовиться й
про вечір українського воде-
вілю, який обов'язково буде.
Отже, можна стверджувати,
що відбудеться певне тема-
тичне відродження зкамєн-
ної української сцени.

Теодозія БУРМА.

На знімку: «Санаторіюна
зона» М. Хвильового. Аноарх
— народний артист України
А. Хостіков, Марія — за-
служена артистка України
У. Дорошенко.

Напередодні події

НАС ЇДНАЄ ДУХ СВЯТОГО ШЕВЧЕНКА

23 серпня почнуться дві
культури Санкт-Петербурга
в Києві.

Іх відкриття відбудеться о
17-й годині в Республікансь-
кому суспільно — політичному
і культурному центрі імені
Леніна (Хрещатик, 2). У
програми — зустріч з гостя-
ми, фотовиставка, концерт
артистів і презентація худож-
ніх фільмів «Анекдоти» й
«Той, що не повернувся».

Наступного дня відомі ук-
раїнські й російські науков-
ці та письменники обгово-
рять за «круглим столом»
проблеми коренів східносла-
вянської культури, взаємні
між українською й російсь-

кою культурами. Планується
участь у цій розмові Михай-
ла Вайцеховського, Валерія
Шевчука, Івана Дзюби, Ла-
риси Скорнік, Леся Такока
та інших.

З усього серця й душі ві-
рямо — сподіваємося, що в
майбутньому економічні й
культурні зв'язки між Киє-
вом та Санкт-Петербургом
збагачуватимуться новими
гранями.

Валерія ВРУБЛЕВСЬКА,
член правління Україн-
ського республіканського
товариства російської
культури «Русь», пс-
менниця, кандидат філо-
софських наук.

Усьо чотко!

ПОЛІТИКА І... СЕКС

Політизовані мітингові при-
страсті, що не так давно про-
граміли з райцентру Носієва
на всю Україну, схоже, сьогод-
ні вщухли. Правда, ряду керів-
ників довелось піти у відста-
вку. Побідишали й прилепні
місцевих гастрономів. У ася-
ному разі, новбаса тепер про-
дається значно рідше.

Однак, як можна судити з
факту, зареєстрованого у мі-
ліцейському зведенні, побіль-
шало товарів зовсім іншого
призначення. Йдеться про нра-
діжку, вчинену в селі Мрин

Носієвського району. Завомис-
ним, розбавним вітрисом, проник
до приміщення місцевої апте-
ки. Ліки його не цікавили.
Наркотики тут теж не зберіга-
лися. Тому злодій виніс шість
блоків... презервативів імпор-
тного виробництва на суму бли-
зько 300 карбованців.

Міліція веде розслідування,
а заодно ламає голову: що ж
ваго значуєше — політика чи
секс?

Василь ОЧЕРЕТ.
Чернігівська область.

Для настрою ОЦЕ ПОЖЕНИХВСЯ!

Ветеринарний лінар Бруні
помітив у паризькій газеті
пропозицію про одруження.
Відізалас одна дама, котра
не назвала свого імені. Воно
призначило лінарю побачення
в кафе (розпізнавальним зна-
ком мала слугувати червона
траванда). Побачивши даму з
каїною, лікар мало не влав
— це була його... нолінша те-
ща.

Згадаймо

МОВА КВІТІВ

Продовжимо тему поперед-
ньої інформації. Щоб не ста-
лося подібного назусп, зва-
же, що певною каїною можна
аналогіти все. Колиш це бу-
ла, можна сказати, поширена
дипломатична гра, на жаль, ки-
ні зовсім забута. Її варіанти
передбачають фантазію, ви-
гадку, жарт, навіть іронію.

Наприклад, юна красуня
Джейн з оповідання Агати
Крісті щодня одержує від сим-
патичного юнана бунетники, пур-
пурових орхідей, не підозрю-
ючи, що він говорить їй: «Я
чеваю вашої прихильності».

Дружучи бунет бузну, а ки-
біи вигукують: «Моє серце на-
лежить тобі!»

Вручаючи білі хризантеми
(до речі, аони аже є, не забар-
вляються), запевняють: «Старе
нохання не в'яне».

А якщо гість приносить ва-
шої дружині червоні гвоздички,
беріть очі а зуби, бо він га-
рче нашіптує їй: «Я палю за-
ноханій у тебе».

Моаю наїва можна учини-
ти конфлінту. Замість того,

ДЕРЖАВА ВИП

Науковці з Інституту газу
АН України запропонували
екологічно чисте, нове, де-
фіцитне паливо, а саме: суміш
низькооктанового бензину з
природним газом.

З 23 по 26 вересня 1991
року Комітет по газу Євро-
пейської Економічної Комісії
ООН проведе у Києві міжна-
родний симпозіум, присвяче-
ний використанню газу як
моторного палива. На симпо-
зіумі йтнеться про еколо-
гічні, економічні, торгові і
соціальні фактори, які впли-
вають на розвиток і експлуа-
тацію парку газобалонних
автомобілів.

У рамках програми снм-

Згодиться

ПРЯМА ВИП

«Кременчук — Деріджа».
За таким маршрутом з над-
дніпрянського міста до вели-
кого порту під Стамбулом
вирушнв спеціалізований те-
пложід-контейнеровоз «Тав-
рія-2», звантажений про-
дукцією заводу технічного
вуглецю.

Значення цієї події поля-
гає касамперед у тому, що
для кременчуцьких докерів
це перший вантаж, переробле-
ний і відправлений на ек-
спорт. Відповідальне завдан-
ня вони виконали бездоган-
но. Коли «Таврія-2» пізно
вночі пришвартувалася до
першого причалу річпорту,
бригада докерів була повніс-
тю готова до роботи.

— Оскільки у нас з'явля-
ється перспектива постійно пе-
реробляти і відправляти на
експорт продукцію, а також
приймаати її з-за кордону, —
говорить начальник Кремен-
чуцького річкового порту
П. Кобець, — то вирішено
збільшити потужності першо-
го причалу, зокрема змонту-

Утк-енд

щоб попра-
дамі сери-
Дістанте
навазем.
Якщо ва-
виспанти-
що ан пр-
ліднесіть
діолусів.
фраза Св-

Астро

Виявлені
гічний змі-
власний
визначати
Почитайте
може, ад-
ливого уи-
Овен.
няної пр-
організму
займає га-
Тілець.
знав. Йо-
ізовани.

Близня-
розумови-
воау сист-
Рак. Х-
знав, впл-
лення.

Лев. Г-
знав, з-
системн-
різновари-
Діва.
знав, впл-
лення і р-
Ваги. То-
Він позн-
ганізім, а
гармонію.

Скорпі-
няний змі-
захворю-
рення і а-
Стрілець.

знав, впл-
лення і р-
Ваги. То-
Він позн-
ганізім, а
гармонію.

Скорпі-
няний змі-
захворю-
рення і а-
Стрілець.

Анонс

позлumu
вав міжн-
газ» —
газовому
Італії. Р-
Угорщині
СРСР. Р-
нути ува-
мобіліст-
ськості д-
жя життє-
автопроб-
дянські
та завод-
Дивно
нішує мі-
проводити

СЛОВО ПРО ЛЮДИНУ

**ШТРИХИ ДО
ПОЛІТИЧНОГО
ПОРТРЕТА
НАРОДНОГО
ДЕПУТАТА
ВЕРХОВНОЇ
РАДИ УКРАЇНИ
БОГДАНА
КОТИКА.**

ДІДНИНКА МІТАЛЕН. ОДГОВОР

**ЗРОБИВ УСЕ,
ЩО МІГ**

...Піроку не минуло від подій у Тойбісі. КПУ прийняв рішення про несутимість одногочасного членства в партії і в Лусу. Зауважимо, що плановані Рухом масові заходи, режими готували акційно привабливі і зручніше для впровадження. Тисячу існує багато версій про те, що саме зробив Богдан Котик, щоб відвернути впровадження, але хотілося б довести до людей його власну інтерпретацію подій. Вважалося, що необхідні зберегти для історії фрагмент виступу Богдана Котика на третьій сесії міської Ради, бо в протоколах він не зафіксований...

«...І ось апогей 17 вересня 1989 року. Збирається перевидаються 200-тисячній похід і моїля бода іти на мітинг. Але не робиться щоб його не дозволили. Три дні зі мною працює боре обласного комітету комсомолу. Він не дає. Починають прямо працювати за членами виномком. Збирається за закритими дверима міськзавком. І починають шукати якому з зацікавлених до меншості. Рішення в міськзавкомі. Але я знаю, що мене підготували до цього. І в міськзавкомі приймає командувач військами зупинив справу України і Білорусії генерал-лейтенант Віктор Коваленко. І каже: «Я знаю — тутотеська зльвівська крижана неадала. І єдиний вийді, який бода у мене, не поводити. І не допустити рішення, що може було застатися, а підти, подати у відставку. І вийдти, виставити розумку. А якщо не вийде, то звільнити. І вийдти, виставити виномком підтверджує мою позицію. Так бода проведено цей захід, бода відвернено цей захід, бода відвернено цей крок, куди на всі Західній Україні бода легалізована і винишла і винишла загана туди загана. Сабірає загана «греко-латинська церква».

(Штито за відозвоном виступу Богдана Котика, що є власністю Просвіта, Шев

Після виборів необхідно було підготувати першу сесію козуборівської міської Ради, і я мав щастя працювати в труці, яка протягом тижня готувала проекти порядку денного, ухвал та плану проведення першої сесії. Виникли загальні переконання, що за відсутності певного плану сесія може перетворитися в базар. Ось чому депутати, розуміючи це, що в акті платили та прапора над ратушею збої недостатніми, розоручили різні групи розробку не тільки горілки чирного, а й

дрібніших деталей, обговорювати їх на загальних зборах депутатів. У той час про варіанти перебігу подій 17 вересня 1989 року ми не знали, роль Богдана Дмитровича в тих подіях була нам невідома. І ми ставилися до нього як до центрста, представника попередньої влади, який невідомо з яких причин перейшов на наш бік. Але розвиток подій поставив нас на своє місце.

15 червня, 29 березня на «клубі» було зібрано прапор, погнуту щоглу. Питання про прапор у порядку денному не було, але на запрошення Собору святого Юра він виклав суперечки. Гастиня депутатів аказала, що наші єдині в Україні, і ми не маємо пристрастей. На 16 грудня ми мали зустріч з Богданом Дмитровичем за призову покійного генерала, який давав виконаючому об'язки добути якусь інформацію. Та ніяких даних від міліції я ні отримала, ні не отримала. На питання підготовки Собору, 3 нашого боку це мало вигляд обережного промислу: «Якщо ми не будемо з'являтися на з'їзді, то це від нього свідатиметься!» І раптом Котик несподівано на нашому розмові з'явився, нашім членом. «Ось тут, відкриває шухляду стола, начебто до проекту ухвали про прапор, щоглу, і ми маємо обговорити Собор. Добре було б порівняти з вашими проектами і зрозуміти остаточний текст, який ми маємо прийняти. І ридити на мору юриста

Відгоді робоча група почала тісно співпрацювати з Котиком. Ми повірили, що можемо довірити йому роль головуючого на сесії доти, доки не буде обрано голову Ради. Це дуже харантерний момент долі Богдана Дмитровича за останні півтора року його життя: на кожному кроці доводилося утверджувати довіру людей до себе...

в'яжеться системою надгробного слівця як Лінакським панітарторний народний депутат Верховної Ради України Михайло Посьт трічі явив слова: «Система надгробного слівця» — це визначення, мабуть, найточніше відображає сьогоднішнє ставлення львів'ян до людини, який воін завоював чужою системою у найвищій спільноті людської цивілізації не стане поперек чинімої їй тераси і не приїде з порадою щодо тайників системи, яку досконалим знав. Можливо після смерті зробити має останній свій дар — не виставитися на способи оцінки нашої людини, які хоч і вийшли з надр системи, проте теж є патріотами і хочуть бути копатися на шляху до незалежності.

Ярослав СВАТКО,
депутат Львівської місь-
кої Ради народних депу-
татів.
Львів.

ПЕРШИЙ.
І ЦИМ УС
СКАЗАНО

Степан ДАВНМУКА, пер-
ший заступник главы Львів-
ського обласного комітету:

Вогдан Дмитрович був першою службовою особою, яка чітко визначилася щодо принципів національного відстоювання і з головною пороговою лінією, за якою не йшла в них, а наступні кроки робила тільки в межах і з боку тих структур, що діяли тоді. Це становило драматизм його особистості, адже всі компартії сили були лояльні йому і не відстоювали сам задовільний виноконку. Він від старих до нових структур, бо був ледюною мужньою, умів прорахувати з людьми, був аналітиком і логіком. Усі його виступи були прив'язані до часу, до моменту. Знаючи і розуміючи процеси, що відбувалися в економіці і політиці, він умів прорахувати, до якого подія а це піднялося ризика.

Богдан Котик показав краще свій великий потенціал, його талант політика і економіста позначався на роботі місцевих Рад, діяльності Верховної Ради України, але сповна так і не розкрився. Це стало б можливим у професійному парламенті. Не встиг. Не довів.

[illegible]

Святослав МАКСИМЧУК
заслужений артист України
актор Львівського академіч-
ного театру імені М. Зань-
ковецької:

— Богдан Котик жив праведним життям, завжди брав на себе відповідь тоді, коли розплатя за патріотизм, який офіційна Ідеологія Іменувала українським буржуазним націоналізмом, була дуже тяжкою. У циславні і драматичні 60-і роки Богдан Котик був першим секретарем Львівського обкому комсомолу. За його участю відбулися збори, на яких іменували творчість кобзарів як уявішливу в «Мотрофії» багатьох митців як світлі і прекрасні сторінки. У той час підписані ним півники були для мене і моєю друга Михайла Косіва чим не єдиним способом творчості, що самовираження. З тим

путівками ми виїжджали у відвідження по області, проводили там творчі вечори Михайло робив вступні слова про творчість Шевченка, Франка, Лесі Українки, В. Симоненка, а я читав їхні твори...

Богдан Котик зробив свій вибір не тоді, коли політична ситуація на Львівщині змінилася і багато хто починав пристосовуватися до нових умов. Він прийшов у місто тоді, коли репресивна машина системи ще діяла на повну потужність. І за національну символіку, і за масове святкування релігійних свят можна було полатитися... А за політичну похороноу — ні.

Богдан Львів не пам'ятає. Десять тисяч львів'ян прийшли попрощатися із своїм мером. Вперше світське обшубу з такими високими почесними проводжала в останню путь церква. Ніхто не називав його «комуністом», який це слово у Львівщині вперше ввійшло в обіг. Країна, куди не було великих президентів чи прем'єр-міністрів.

ВІН БУВ РОЗУМНИМ ТЕНІСISTОМ

Богдан Котик помер на тенісному корті. Рівного. Злетів у небо тенісний м'яч, а разом з ним і душа відлетіла від землі, та не покинувши П. Бродягню поміж нами (я у це щиро вірю) і нагадає, що овір'я суєти суєт, в щод. і Вчність. І треба хоч зрідка зазираати й в обличчя.

[illegible]

дять дилетанти вочовничі».
Говорив він про це без дра-
матизму, з усмішкою і вкту-
ральною готовністю здолати
цей бар'єр. Згадую ці його
слова з глибоким почуттям
вини, адже Богдан Дмитро-
вич, який ставився до жури-
стів з довірою і повагою і
приймав нашого брата не-
інакше як за казю, по суті,
вказував на зародження яви-
ща, яке потребує найпильні-
шого журналістського дослід-
ження. Водночас (це моє су-
б'єктивне припущення) він
катався на «чорних ангелах»,
які почали кружляти доко-
ла нього, наближаючись де-
далі ближче...

Напередодні нового 1991 року мер міста перестав бути мером. Що ж, вибори є вибори. Хтось перемагає, хтось зазнає поразки. Широкому загалу внутрішній механізм політичної драми залишився невідомим. На жалість не обійшлося без закусісного, а Богдан Дмитрович викинув тільки відкрите суєрництво. Він програв, та все ж залишився розум'ятейшим.

У спорті є таке поняття «розумний тенісист». Це той, який виграє завдяки індивідуальним якостям: умінню вгадувати і враховувати думки реакцію, дії суперника

До останніх хвилин життя він залишався першим серед гравців своєї вікової категорії. Оскільки теніс був для Богдана Мотика не тільки улюбленим заняттям у вільний час, а й своєрідним символом інтелектуальної форми, він зводив тенісні корти скрізь, де очолював виробництво: на заводі «Біофізприлад», на виробничому об'єднанні «Іскра». І до тенісних кортів тягнулися люди його віку. Тож символ...

Ще одні суб'єктивні припущення. Зловисним знаком біді стала автомобільна катастрофа, що трапилася Ці року на Великдень. У автомобіль Богдана Котика врізався п'ятий депутат Львівської міської Ради, Дорожньої пригода. Випадковість. Буває. Та мене не полишала думка про сигнали долі.

Рідні, друзі пригадують, що в останні дні життя Богдан Котик попри всі труднощі був сповнений сил, енергії. Увечері, після роботи пішов на тенісний корт і вчас гратися на повну силу. Він не любив програвати. «Лека» смертю, яка залишила по собі тяжкий тягар вини перед пам'яттю Богдана Котина, забрала його у кращий світ за десять днів до проголошення незалежності України.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент
«Голосу України».

Із фото: Богдан Котик і
теїсному норті; таким йо
пам'ятають...

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

ЧИ ВАРТО ШУКАТИ РОЗБІЖНОСТІ?

У розважальних розділах газет є така популярна рубрика «Знайди розбіжності у малюнку». Надаючи одне гумористичне зображення навіть неперфоровані з цього приводу запропонувавши знайти 150 розбіжностей між гастрономом та тилим супермаркетом.

Втім, жарту жартами, а розбіжності ми шукати любимо. І не лише на малюнках. Нас слібно не годув, дай лише знайти розбіжність між собою і сусідом, демонстратором і консерватором, робітником та кооператором, «східником» та «назидником».

У той час, як у таких будинках, людських рачах, як нощівка і вірність, батим і діти, сім'я та самотність, всі ми до смішного схожі.

І напевно чи хто-то визнається стандартним, що нолгоспний шофер любить нощану жіночку та власних дітей більше, ніж, приміром, біржовий гофмеллер, а галиччина пареняче зреду чоловіка менше за нителну Лугвищанин.

Не стане, бо в цьому всі ми однакові.

І нехай собі соціологи класифікують навіявання за достатком, родом знань, політичними поглядами та регіонами проживання — за це їм, як то кажуть, гроші летять.

Подіється на ці зміни, зроблені в різних кутках України. Погляд об'єктивний, часом прічний, а подумки й жартливо-проникливий, виколіє з життя такі знайомі всім нам ситуації.

І чи не час нам уже грати в іншу гру — шукати між собою не розбіжності, а схожості й подібності. Знаходити не те, що розділяє, а те, що об'єднує. Хіба погано! Чим більше спільного знайдемо, тим легше всім нам житиметься.

Тимофій ПРОКОПЕНКО

Фото
Івана ТИТАРЕНКА
Валерія ІВЮТІНА
Миколи КОЗЛОВСЬКОГО
Віталіслава
ПУШКАРЬОВА
Олександра КРЕМКА

НЕ КОШТІВ БРАКУЄ, А СОВІСТІ

_____

_____

С України

«ВИНО: ЛІКИ ЧИ ОТРУТА?»

---

21 вересня 1991 року. №

А ви зробили внесок?

---

21 вересня 1991 року. №

ПРИЙМІТЬ ЗАМІСТЬ СНОТВОРНОГО

ГОЛОС України

21 вересня 1991 року. №

данти
распутні
сь із
власн
нальн
коліс
націо
райні,
воліа
підсту
власн
залу
нальн
тенді
ринну
данн
порно
мова
власн
сугув

Саме
ствє
украї
розля
пераш
про
распу
правл

Прос
від по
спокл
воруш
че дра
депут
мо еко
визна
пора

Облу
слуша
вань,
власн
сильн

Відр
тіт за
встел
існьо
Криму
ній де
принц
уваж
остров
жодної
ти Кр
мивен
існьо
вчител
проп
існьо
навал
фах у

А я
ній де
колі ч
про на
власн
існьо

немов ша-
має зв'язок з
ж розтлі-
и. І, боронь
собі в по-
распутинщини
адна духов-

уважні: Со-
ще не підпи-
Распутіна вже
світлом.

ули його в

Верховної

ли парла-

ував проти

Верховної

енного і по-

ського, за-

функціонером

В. Івашком,

швидко зро-

Распутін призначав мініст-
рами замість визнаних сві-
том політиків розпусника
Хвостова, нартіра й хабар-
ника Добровольського, сифі-
літика Протопопова! Ні, ні,
я не вдаюся в аналогію —
стверджую тільки, що рас-
путінщина будь-якого рангу
відкидає передусім компе-
тентність і політичну поряд-
ність.

А ще ми мали нагоду
вздріти Распутіна — стого-
лового й багаторукого, —
який гомерично реготав і
плескав у долоні, коли то-
дішній прем'єр-міністр Анг-
лії М. Тетчер у сесійному за-
лі Верховної Ради України
ображала український народ:
у цивілізованій країні за та-

Народний депутат від
Криму В. Рева в дискусії з
приводу формування Кабі-
нету міністрів сказав мекі,
знизавши плечима: «Політи-
ка!»

Ні, не політика, шановний
колего, а упередженість ко-
муністичної більшості в
парламенті. Адже Народна
Рада як структура, яна має
свої чіткі політичні засади,
голосувала за міністрів-кому-
ністів, нолн вважала, що той
чи інший претендент від
КПУ наділений компетент-
ністю. Чи можна допустити,
приміром, щоб хтось із чле-
нів Народної Ради був особ-
ливо захоплений професій-
ним захисником КДБ С.
Марчуком? Все ж він був

чи інакше обговорюються у
Верховній Раді. Чому ж
при цьому наш парламент
тан тенденційно відсуває об-
говорення Закону про куль-
туру, як щось зовсім друго-
рядне — і це тоді, коли по-
казник капіталовкладень на
одну людину в галузях куль-
турн, освіти й охорони здо-
ров'я з усіх республік у нас
найнижчий?

Навіть серед демократів
можна почути дуже небез-
печне гасло: спочатку еко-
номіка — потім уже культу-
ра. У такий спосіб тієї куль-
турн ніколи не будемо мати,
а без неї — і самостійної
держави.

Це аксіома, яка не потре-
бує доведень. І все ж дово-

росіяни, євреї. Але ж у рів-
ності! Назвіть же, шановний
депутате Лисовенко, хоч од-
ну на Україні суцільно російсь-
ку дитину, яка б не мала
зможн вчитися в російській
школі. І теж перелічіть,
скільки є українських шкіл
у старовинному українсько-
му місті Чернігові, в якому
ви працювали першим секре-
тарем обкому комуністичної
партії. Як же ви боїтесь,
щоб корінне українське на-
селення не мало, боронь Бо-
же, якихось привілеїв, і які
глухі єсть, коли те корінне
населення на своїй землі так
дико погнурджене.

А як фальшиво звучить
опублікована в «Радянській
Україні» за 18.06.91 р. «По-

«Індія, — пише грома-
дянин Василенко з Бердян-
ська, — ще недавно была
колонией Англии, но она
сегодня не изгоняет англи-
ский язык. А у нас уже пы-
таются изгнать русский».

Отож, оберегайте, русифі-
катори, народ від тотальної
унраїнізації в москвській
колонії — Україні. Не гай-
теся, щоб устигли: Постанова
розтягує впровадження
«Закону про мови» лише до
2000 року, для остаточної
русифікації України зали-
шилось не так багато часу!

Золото з України забрано.
Та повірте, що найбільший
скарб України — мова, і ми
можемо її втратити назав-
жди.

Новітні распутинці анти-
во борються проти українсь-
кої культури. Не сплять і не
ідають. За свідченням заступ-
ника міністра культури В.
Врублевської, чернігівський
голова обласної Ради А. Ли-
сенко не дозволяє створюва-
ти музей гетьманської сла-
ви в батуринському палаці
К. Розумовського, на що ав-
торові цих рядків удалося
внбшти в уряді п'ять міль-
йонів карбованців.

А канівські модії Хіба ж
то не близнірство, що на
могили Т. Шевченка 22 тра-
вня його преосвященство Ні-
ким відправляв цілий день
Службу Божу по-російськи,
російською мовою виголошу-
вав проповідь, змагаючись,
таким чином, на святому для
України місці з унраїнською
мовою.

Не дармують і мої земляч-
ки. Львівські партійні пра-
цівники А. Мартинюк та В.
Сокорчук не так давно зро-
били рейд по східній Украї-
ні, зводячи наклепи на куль-
турне відродження в захід-
них регіонах, безкарно обзи-
вали голову Львівської об-
ласної Ради В. Чорновіла
п'янушкою (я ж бо знай,
що Чорновіл зовсім не вжи-
ває спиртного), свверіслов-
или з приводу символіки й
запевняли, що в тюрмах
НКВС загинули буквально
однінці.

Не вірте їм, люди! Поїд-
те в Дрогобич, Дем'янів Лаз,
Яблунів, у Львів на заморо-
тнівські розкопки, побачи-
те тілліні останни тисяч за-
мордованих енкаведистами
невинних людей і переконає-
тесь, що А. Мертинюк, який
три довгих роки віддав само-
відданий боротьбі з Товари-
ством укрівніської мови імені
Т. Шевченка і з національ-
ною нультурою взагалі, об-
манное вас.

Історія засвідчила, що
справжній Распутін читав у
Пестербурзі ленції про шкід-
ливість літературн й мисте-
цтва. Нинішні його послідов-
ники борються з культу-
рою тими ж способами,
првда, децю модернізова-
ними. Спритно засвоїв-
ши нову фразеологію й
захисники своє привілейо-
ване існування, вдаються во-
ни до різноманітних прово-
націй, вилючаючи й лекційну
роботу — будь-що намага-
ються пересварити трудячі
маси з інтелекцією — но-
селем культури.

1913 року російський
письменник Федір Сологуб у
романі «Творимая легенда»
розпачливо вгунув:

«Идет Хам и грозит по-
жрать нашу культуру!»

Як нині не повторити ці
застережливі слова, виголо-
шені в час розгулу історич-
ної распутинщини!

Роман ІВАНІЧУК,
письменник, народний
депутат України.

РИШКИ РАСПУТИНА?

Полемічні нотатки

свої некомпе-
дасть радн в
ворогуючі
менті і віткі
крило КІРС.
були потрібні
ж В. Ленін
країни видат-
мі між ними
Гельголова, зв-
розробки марн-
філософії тео-
Сталіна.

распутинщина роз-
непересічним
Черняном, по-
на Голову
уряду вихован-
ого В. Масола,
привело до
на Україні в
ого року.

при цій наго-
жній Гришна

обраний на посаду держав-
ного міністра з питань без-
печн неконституційною біль-
шістю. Не могло такого ста-
тись без голосів членів На-
родної Ради! Вони поцінува-
ли його компетентність.

Чим же тоді, як не на-
становами Распутіна, неру-
влвся парламентська біль-
шість, коли двічі забалоту-
вала на посади державних
міністрів видатних українсь-
ких учених П. Таланчука та
М. Жулинського?

Можна якось розуміти
більшість, коли вона голо-
сує проти І. Юхновського —
головни Народної Ради — або
проти Л. Луї'яненка — го-
лови УРП. Але цей «вираз
більшості» — незаперечне
свідчення її боротьби проти
мозну, мудрості республіки?

Що це — українофобія?
Можливо... Та насамперед це
чистої води распутинщина,
яка поставила на карту існу-
вання імперії без культури,
оголосивши тим самим ви-
рок самій імперії, бо ж ру-
бає сук, на якому сидить.

Та не слід радіти з цього
приводу. Під руїнами новіт-
ньої імперії може загинути й
українська нультура. Тому
треба в пору знешкодити
Распутіна, покладаючись не
ка консолідацію з більшіс-
тю, до чого закликве ор-
ганізатор комуністів С. Гуре-
нко, а з українським наро-
дом.

...В українському парла-
менті скоро почнеться чет-
верта сесія. А Закон про
культуру тан і не розглядав-
ся, хоч планувався ще на
першій сесії. І я знов: рас-
путинщина відсуватиме його
доти, доки стане в неї сил,
бо тоталітарній системі за-
грожує передусім розум і
творчість. Отож, українсь-
кий парламент працює і досі
без культури.

І взагалі, сьогодні чомусь
мало хто помічає або не хо-
че помічати, що під загро-
зою відродження, втрати ос-
новних елементів опинилася
передусім національна куль-
тура.

Звичайно, треба наповни-
ти продукцією полиці кра-
мниць за допомогою впровад-
ження ринкових відносин,
примусити землю родити че-
рез відновлення приватної
власності, зберегти націо-
нальний продукт у республі-
ці впровадженням унраїнсь-
кого грошового знаку й мит-
ної служби — ці питання так

днти треба, пам'ятаючи, що
распутинщина, розправляю-
чись із свободою народів, у
першу чергу знищує націо-
нальні культури. Сьогодні,
коли всі просторікують про
національне відродження Ук-
раїни, навіть недосвідчена в
політиці людина бачить, як
підступні імперські сили ви-
дирають з-під державного
захисту культуру, комерціо-
налізують її і беззачисну й
тендіт кидають у хвиль
ринку. На очах утуть ви-
давництва, ринок заливає
поронографія, на очах гине
мова — першоелемент нуль-
тури, запорука самостійного
існування нації.

Саме через це й відсува-
ється Закон про культуру в
українському парламенті. Во
розгля... он, річ
перед... Закон
про мови... з яннм
распутинщини цинічно роз-
првляється.

Просто стрвишно слухати
від поважних депутатів за-
спокійливо-приспильює: не
воруши питання про мову,
це драгує російськомовних
депутатів, спочатку поправи-
мо економіну, потім само-
визначимось, а там настане
пора й мову ратувати.

Облуда і брехня! Якщо
слухатимемо цих нашіпту-
вань, то й не з'ясуємося, як
втратимо свою націю під
синьо-жовтими прапорами!

Відродження української
мови драгує й лякає ягіліс-
тів та русифікаторів. Не
встигло ще Товариство унра-
їнської мови розпочати в
Криму діяльність, як народ-
ний депутат В. Терехов за
принципом «Держи злодія!»
почав говорити про тотальну
українізацію населення пів-
острова: в Криму ж немає
жодної української школи,
а новосічений міністр осві-
ти Кримської АРСР В. Ро-
маненко, виступаючи неда-
вно в Інституті вдосконалення
вчителів у Сімферополі, за-
пропонував учителям украї-
нської мови негайно пере-
кваліфікуватися, мовляв, цей
фах уже не знадобиться.

А як збунтувався народ-
ний депутат В. Лисовенко,
коли хтось, підняв питання
про надання переваг норін-
ному населенню в Україні!
Я погоджуюсь: усі повинні
жити в рівності — українці.

станова секретаріату ЦК
Компартії України про ро-
боту партійних комітетів рес-
публіки по забезпеченню ви-
конання Закону про мови в
УРСР». Все, мовляв, стало
на свої місця, є, звичайно,
ще окремі недоліки, проте
сфера функціонування украї-
нської мови помітно розши-
рилась, зроблено певні кро-
ки, цьому значною мірою
сприяла цілеспрямована ро-
бота партійних організацій,
питання національно-мовної
політики обговорено на пле-
нумах обласних комітетів
партії і т. д. і т. п. Ви чує-
те, пригадуєте? Живе і здра-
тує до сьогодні славний Ку-
рилко застінних часів!

Тож послухайте, шаювні
автори Постанови, що витво-
рюється на Унраїні. Я вже
говорив про Крим. Хтось
може сказати: Крим — спе-
цифічний регіон... Добре,
але ж у серці України, в се-
лі Кирилівці відкрито... ви
подумали: ліцей, художнє
училище в селі Генія? — ні,
школу для дефективних ді-
тей, і навіть у цьому закла-
ді навчання ведеться росій-
ською мовою. Чи можна при-
думати страшніше близнір-
ство?

А в Запоріжжі навіть не-
має українських вивіско. У
Постійну номісію з питань
культури надійшли скарги з
Харкова: газета обкому но-
момолу «Ленінська зміна» з
1991 року почала виходити
російською мовою, а «Вечір-
ній Харків» дублюється ро-
сійською мовою і в нісний
надходить. винлючно росій-
ський варіант. У Борисполі
завідуючий відділом народ-
ної освіти М. Боровко, не-
зважаючи на численні заяви
батьків, відмовився відкрити
у двох школах українські
класи. На Дніпропетровщині
та в інших південних містх
України українська радіо-
програма «Промінь» блоку-
ється російською радіостан-
цією «Маяк». У Маргівці
всі двадцять п'ять дошкіль-
них закладів російськомовні.
У Нінополі всі установи пра-
цюють російською мовою,
навіть шлюбні обряди здійс-
нюються російською...

Мабуть, досить. Волову
шкіру можна списати: сотні
й сотні листів та сигналів
надходять у Постійну номі-
сію з питань нультури. А
між ними ось такий лист:

Неймів

ГЕТ

Так м
павлогра
ник. Зіс
скептичн
читаючи
англійськ
за яким
тиса до
Полуботк
пондента
от його р

КОЛ

газ
бач
говорили
гетьмана
сховані в
електрин
Пав.
Р. споча
мав що і
ки, днів
поважні
ливу каз
Але осп
бітний
сподіван
Полуботк
банку Анг
для нього
колись уж
лося?

З тх п
тнів спокі
го зверта
Так урег
лист до
ти. «Про
сприйма
знаю, як
дом в ай
щоб заб
не Полуб
передав
У нас ма
тнму тіль
з банку
кни прот
ше в три
— з 16
... Сяди
ром на ос
великому
охайному
кого прив
лодимир
сенунді
не посвід
ється, по
ці. Одиак
повернув
йшов до
класик.
вала грон
тувати го
що пере
аби корес
ся: справ
ним, дару
так місти
тут не па

— Я
пригада
сьмірн-но
сказав.
— Був, м
такний, як
осінній д
поклінав
пийнися
на полиц
Дід показ
у і ста
не дстав
вона наз
«Велика
рада», ч
рада» —
Володим
нути. Од
колін дід
чн запам
онук чом
яславськ
гнівався.
«Це од
у якій ма
ховано к
в бані А
Україні»
Онун не
це. І дід

21 вересня 1991 року. № 184

Жарт номера

Повернули і знову пішли вперед!

Олександр ПЕРЛЮК.

Кіровоград.

Мал. Віктора КУДИНА.

ТРОЄ ПОПРОСЯТ

ТРОЄ поросат від од-
ної матері хоч і на-
родилися одночасно,
були одні наїстарший, дру-
гий наймолодший, а третій
— так собі, середнійсенький.

Правда, ніхто з них не
знав — хто після нього наро-
дился. А мати-свиня не роз-
уміла цієї таємниці заради
хлявної рівності.

Коли поросата підрости
нахвиляли, що вже не вища-
лися на материній шиї на-
звати по одному (а шия була
лише одною), то троє наба-
лишник на половини, ні дове-
сти самим дібати про власні
харчі та крісло над голо-
вою. Кожен вирішив жити
своїм розумом: старший — з
дериводженту, середній — з
господарухи, а наймолод-
ший — як доведеться на
підніжних нормах.

Роз'їжджувалися брати
домішками зустрітися че-
рез пів рік років у батьківсь-
кій домі.

Відбувалося все це в ста-
ній Польщі, тому всі справи
гук подаються і рахуються
у золотих, переведених за но-
вим курсом, а зустрілися по-
роста якраз на Різдво.

Наїстарший — уже пан
(як і всі в минулому поро-
саті — панове), пан Сви-
няцький, приїхав автомобо-
м у плащі, чохі на вовняній
підкладці, і в капелюсі. То-
му що сто двадцять золотих з
держбюджету любов'язують
бути сиромини і покірним.
Крім того, капелюх носить
ті, що має розуму більше,
ніж на кролячу шапку, але
менше, ніж необхідно на
паниюху.

Менший, пан Свинтицький-
середній, бравша службовою
машинною, в економічному паль-
ті, цегляній шапці. На сто
двадцять золотих від гос-
подарухи можна якось
вдідляти і прогрозувати, а
також дістатися до батьків
на Великдень.

Наїмолодший, пан Свинтиць-
кий-молодий, приїхав на
аласий машині, в очечому
комжі у паниюхній шапці.
Це можна собі дозволити.

підніжки живуть на підніж-
них нормах.

Вудини у кожного з па-
нів Свинтицьких буди теж
відповідні: у найменшого
— кам'яний, у середнього —
з дошок, а наїстаршого —
картоновий.

За різдвяним столом, ско-
лавши погні з конячними під-
даш, як і належить, підінали
кедлик, закупили — все благо-
гощично, як і личить на-
звати найбідніший шлохт і в
старій, заважи (щоб там не
було) великій Польщі. По-
тім перейшли до розмов.

Сучасна казка

Оскільки поросата, особ-
ливо дорослі, зовсім не ці-
кавилися політичною з тієї
причини, що політика — за-
виста брудне, чисто вове, до
того ж небезпечне. Бо
астролити ніс у політику —
те ж, що й хвіст між двері-
ми прищипувати, так роздав-
лять. Своє, значення, бо на-
йти свині, на відміну від
ове, тих же людей, не астрол-
уєти своє рило, тобто поро-
сачий ніс, не тільки до во-
вчих справ, а й до чужих
справ загалом. Тим паче до
чужих помийних відер.

Промовляв найменший, ос-
кільки старші не мали ска-
лоди нічого путнього — бо-
лохні з них крутилися на сво-
ній орбіті. В одного епістета
— сім'я, у другого — робо-
та, а в голові — лише про-
блеми. Отж, говорив най-
менший.

Ось ти, брате, — звер-
нувся він до наїстаршого, —
хоч наїстарший, але не най-
розумніший. Тому що за
ним дурний конструкторсь-
кий інститут? Сидиш тепер,
жалюгідний поделення, в ін-
шому камію ж дурний ін-
ститут на прив'язі й зма-
люєш всяку всячину, тоді
як інші роблять гроші.

Наш середній брат, і той
розумніший за тебе, бо по-
дався на анокорб та зай-
мався на будівництво. Я,

наприклад, побігав своєю го-
лову, не сунув її й не наби-
вав тим, чим матради наби-
вають і то лише заваяжак
жити, а пішов до очечового
магазину і залуштувався уч-
нем продажів. А тепер — ди-
ректор. Усі мене знають, по-
важають, і всі дола на них
заробити.

Бачите кожущок і шапчу-
ну, що на мені, машини під
вінником? Вжежте, що ко-
жущок — з ривці, а шапчу-
ну — з олені? Ні, кожущо-
к — з ранніх отгріва, а
шапчуна — з ранніх помидо-
рів. До речі, пізні пропали
теж незадарма. Тому що тре-
ла мати голову з мизном, а
не з наїзненними пружинами
й такими ж шестернями, ка-
лене змачення й казенні
трансімісію та інертію.

Врати подикували меншо-
му за науку й почвання, але
вирішили все-таки вти своїм
шляхом. «Крім того, — ска-
зали обидва брати, — краще
тремтіння від холоду в своїй
хаті, дошати, навіть карбо-
нові, ніж намізати зігрі-
шів в казенній бодяй ка-
мії».

На тому й роз'їхалися і
чову виїхали кожен на свою
прібрту.

За веселлям, ровесним
святкам ідути садом снів й
удіти буди, а за всіма по-
ростами — Сірий Вовк. Бо
хто любить гроші, той ли-
чить лише гроші.

Обстежили будинок ко-
жного з порості. Вовк-фіні-
спектор встановив: будинок
старшого — картоновий —
побудовано на трудовій до-
ході, середнього дошаний
— на напівтрудові, а меншо-
го — кам'яний — на нетру-
дові.

Слав Вовк три акти об-
стеження й три протоколи в
бесід, потенсує старшому по-
роспі праві пересиди кон-
че, середньому — погрозив
наказом, тобто ланого, а на-
йменшого посадову у мизок
і далеко поїс до іншого бу-
динку, з холодного наміня.
Казенного.

Австолій
ШЕВЧЕНКО.

Конкурс «і не-таке буває...»

ТРОЯЧКА

Сама я живу в селі. Якось
увику вибралася до Києва.

Стою, чекаю на зустріч
трьохбуса. Коли ж він пі-
дійшов, бачу — людей у са-
лоні поважно-повисніло.

А у мене в кишені — паль-
то — троячка. Треба — мір-
кую, — гроші в руку вяти,
бо в такій тісноті заперсто
хтось може мою троячку по-
шукати.

Заступила я руку в кише-
ну, затисла в кулак троячку
і тримаю там же, у кишені.

Тую, як хтось ніби пощипу-
є мою руку «згоді!» —
заяклася я, але продовжую
нерухомо стояти на місці.

Вовно продовжую ципити
мою руку. Просунулася я
трохи до виходу, дивка була
рентер. Пальці двері
відчинилися, мені як під-
дасть хтось іззаду ногою, як
як виплетла з дверей і, не
отримавши рівноваги, гупну-
лася просто на сніг.

Коли підвелася, троячку
було уже поздов. Розгорнула
кулак, а в ньому... п'ятриця.
Думаю, що воно таке, ніхто
в мене три карбованці було,
але п'ятриця. Заступила руку
до кишені і витягла зидти...
троячку.

І тільки тоді до мене ви-
ренті дійшло, що я уявля
шлях тримала свою руку в
чужій кишені і до того ж ви-
тягла звідти п'ять карбован-
ців. Напевно, то був чоловік,
бо жінка ніколи б не подару-
вала мені п'ятрику і гвалту
було б на весь троячку.

Хоч і смішно, та все одно
дуже незручно. Коли прочи-
тала в «Голосі України» про
те, що оголошуються конкурси
вигадок, вирішила напи-
сати. Може, моє «іверта»
вигадково прочитає і зна-
тиме, що то собоюло тоді в
троячку...

Марія БАСАМАНКА.

Чернігівська область.

Альтернативні думки

Судачи з нічного резуль-
тату «історії» бороть-
би за якість, перемога супро-
тнана сторона.

Щоб нерушати культуру,
треба брти хоч трошкини му-
нтурніши за наї.

Влаві прикині лише ті ге-
ні, яким приписує владу.

Цінність будув-ної ідеології
визначається мінімістю негодо-
ваного наслідення.

Генії приходять і йдуть, а оз-
броєні їмким ідеями дурні за-
лишаються.

Пародія

ХТО КОМУ РІДНЯ?

Сьогодні аперше в
Побаченні.
Сьогодні аперше в
Відчутті.
Що сніг
(Хай він мав бачити)
Також молодий брат
Дошу.

Михайло
ЛЕВЧИНСКИЙ.
Вірш «Спогад за прися-
гою». (Збірня «Світ олі-
мпіа».)
На раз губища
В плугатині,
Та поступова,
Дань по дню,
Клуби розплутую
Родини,
Всюду знаходжу
в рідно.

Каму
На повному серйозі,
Моя на духу перед всіма:
Стежки —
Пам'ятний дорож,
А площа —
То її мума.

Знає, як німні в
Побаченні
Й ділюсь з вами залюбки
(Намалі вона мені
пробачте!),

Васні —
Це мочука-таки.

Пішатище б/д/у
Особливо,
Коли відкритесь мені,
Що дядько в Києві,
На диво, —
То рідний дядько
бузні!

Австолій БОРТНЯК.

Вінницьк.

Мал.
Б. ПІЛИПЕНКА,
М. ВОЛОВА.

З 2 до 16 жовтня
науково-виробниче підприємство
ВЕМА

та турецька промислова група
ТОУА

запрошує відвідати виставку-ярмарок товарів широкого вжитку виробництва провідних турецьких фірм.

Ви полегшено зітхнете, знайшовши те, що давно шукали:

- модний шкіряний одяг,
- трикотаж,
- спортивне взуття,
- дитячий одяг,
- килими,
- вироби зі скла,
- парфюмерні вироби,
- електротовари,
- сантехнічне обладнання.

А також на ярмарку буде представлено комплексне обладнання для міні-хлібопечарів, яке вільно можна розташувати на площі всього 100 кв. м у будь-якому когоспті, туристичній базі, їдальні, кафе, приватній пекарні тощо.

Прохання до зацікавлених організацій, підприємств та приватних осіб звертатися за запрошеннями до фірми-організатора за адресою:

м. Київ, вул. Хрещатик, 2.
Культурний центр ім. В. І. Леніна,
І-й виставочний поверх.

Тел.: 228-39-37, 228-23-95, 274-11-44.

Незалежна система бірж «АЛІСА»

Мосива
Донецьк
Дніпров
Грозний
Петрозаводськ

ПАНОВЕ!

Ви бажаєте з прибутком продати або вигідно купити товар?

Тоді ВАМ потрібен надійний партнер.

Ви не помилитеся, якщо звернете на товарну біржу

«ДОНЕЦЬК-АЛІСА»

ХАЙ ВАМ ДОНЕЦЬК-АЛІСА, ПАНОВЕ!

У будь-який день і годину ви можете звернутися на адресу: вул. Челюскінців, 189, Палац молоді «Юність», тел.: (0622) 99-86-08; 99-86-10, 99-85-48. факс: (0622) 55-25-00.

Біржа працює щодобово.

Інформаційно-видавничі агенції «СХІД».

Рада міжрайонного агропромформування
Апостолівський міжгосподарський
цементний завод «Алініт»

Запрошуємо бажуючих взяти участь у будівництві міні-цементного заводу потужністю 80 тисяч т/год на засадах засновника.

Довідки по телефону: (05656) 9-15-43; 9-12-54.

ОГОЛОШУЄМО НАБІР СЛУХАЧІВ

Формується група з 30 чоловік, які матимуть змогу протягом 18 місяців навчатися на відділенні єврейської культури факультету гуманітарних знань Міжгалузевого інституту підвищення кваліфікації і перепідготовки кадрів при Київському державному університеті імені Т. Шевченка. По закінченні видається університетський диплом про другу вищу освіту.

Вартість навчання 5000 карбованців. Претенденти зараховуються на конкурсній основі за результатами співбесіди.

Якщо ви бажаєте вивчити іврит, маєте шанс потрапити до групи з 30 чоловік і протягом двох місяців опанувати цю мову.

Вартість навчання 530 карбованців.

Навчальний процес обох груп забезпечують викладачі Київського, Тель-Авівського та Єрусалимського університетів.

Телефон для довідок: 224-22-90.

Адреса: 252017, Київ-17, вул. Шевченка, 14, кімната 12.

КРОСВОРД

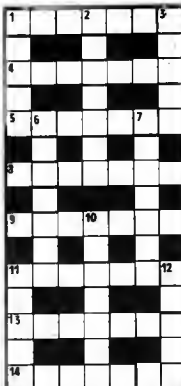
ПО ГОРІЗОНТАЛІ: 1. Давньоукраїнська назва групи зліт. Півня. 4. Людина, здатна передавати думки на відстані. 5. Зероїний напад. 8. Засновник принагоного мачаючого закладу в Києві — знаменитий Ковалі. 9. Замаскуваний процес пиячення у параді. 11. Героїні вазелінової боротьби українського народу проти шахматної Пощації. 13. Птах, занесений до Червоної книги. 14. Автор сатиричної поеми «Браванська Аліса».

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Відома українська фірма. 2. Мучни-сирничний твір. 3. Вісімий підрозділ на Україні у м. ашулому. 6. Документ правового значення. 7. Пеший нічний маршрут не з Візантії, писемники, прихильники Пророка Мурого. 10. Монастир. 11. Тв. а чого починається хліб. 12. Арист.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД. надрукований 14 вересня.

ПО ГОРІЗОНТАЛІ: 5. Ноах. 6. Кара. 10. Рондо. 11. Оттава. 12. Радян. 13. Опл. 16. Нарна. 16. Рада. 20. Дизайнер. 21. Каамбу. 23. Гарт. 25. Карілон. 26. Кра. 32. Троаки. 33. Лева. 34. Етніа. 35. Ленін. 36. Кокам.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Рохета. 2. Вайдан. 3. Сирець. 4. Пергола.

7. Дома. 8. Аншаг. 9. Норда. 14. Прима. 15. Кемт. 16. На. 17. Сааон. 18. Ремен. 19. Дура. 22. Мітчи. 24. Раритет. 26. Анер. 27. Онад. 29. Радн. 30. Ааані. 31. Іванов.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Заступник головного редактора
Олександр БІЛИК

Редактор:

Сергій ПРАВДЕНКО
головний редактор

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник
головного редактора

Олександр СМЕЛЯНКО
член-кореспондент
АН України

Володимир КРАСНОДЕМСКИЙ

Леонід САМОЯЛЕНКО
заступник головного
редактора

Борис СІДОРЕНКО
заступник головного
редактора

Анатолій СОЛОНСКИЙ

Віталія СУДДА
видавничий секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник
головного редактора
Олександр БІЛИК

Чергові редактори
Наталія Дзюбенко,
Катерина Вороненко.

Автори матеріалів —
Анатолій Міронюк,
Леонід Кислюк.

Випусковий —
Леонід Кислюк.

Оформлення —
Володимир Кислюк.

Хоректори:
Тамара Бутанік,
Наталія Власик,
Людмила Морозова,
Людмила Нісеня,
Антоніна Сильвестрова,
Любов Станчик,
Людмила Терещук.

Верстальники:
Тетяна Балюк,
Ольга Яценко,
Алла Буднікова,
Марія Солодов,
Сергій Сажанюк.

Ліногріфисти:
Наталія Познань,
Валентина Чичирко.

Комітет друку
видавництва
«Радянська Україна»
252047, Київ-74,
проспект Перемоги 50.

Індекс 60955.

Тираж 156,200.

Переплатити ціну
на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03151841